

Lausunto rahoituslain muuttamisesta

HE 56/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Pääviestit

1

Lakimuutoksen tavoitteet oikean suuntaisia

Kustannusten kasvun hillintä ja säästöt tarpeen

2

Säästöt riittämättömiä

66–164 M€/v on murto-osa sote-sektorin ~4 mrd. vuotuisesta lisävelkaosuudesta.

3

Ei uusia kannusteita

Ehdotus ei luo kannusteita tehokkuuteen – vähimmäis-tasotasausta voi jopa heikentää.

4

Tasauksista tulisi luopua

Siirtymätasaus ja vähimmäis-tasotasausta hidastavat tarpeellisia uudistuksia.

5

Mallia kehitettävä edelleen

Sosiaalihuollon tarvetekijät puutteelliset; kannustavampi malli mahdollinen.

Säästöt: oikean suuntaisia mutta riittämättömiä

~4 mrd. €

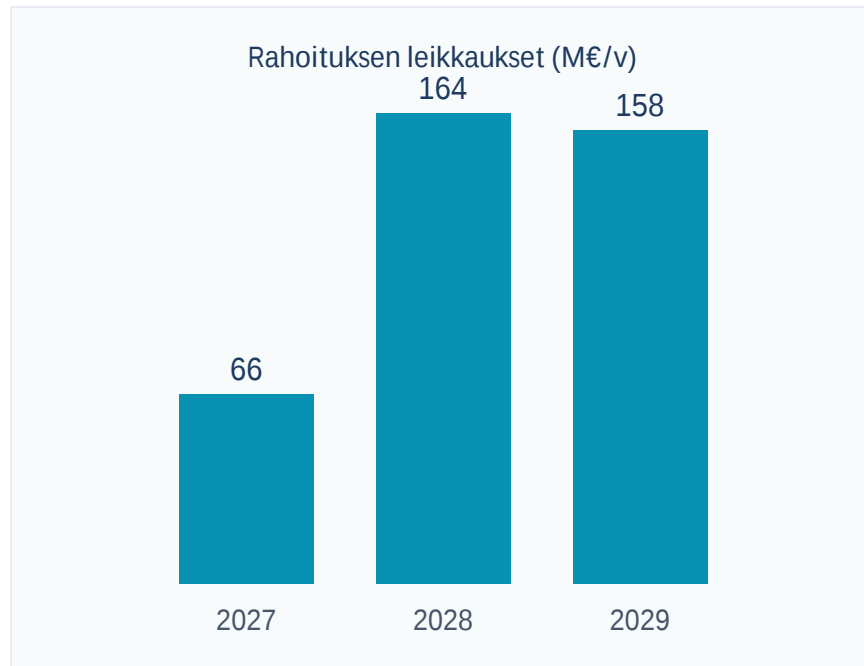
Sote-sektorin arvioitu vuotuinen
lisävelkaosuus (1/3 valtion
~13 mrd. velkaantumisesta)

+4 mrd. €

Rahoituksen kasvu 2023→2026
(23,2 → 27,2 mrd. €)
Osittain inflaatiosta

66–164 M€

Ehdotetut vuotuiset
leikkaukset 2027–2029

Säästöt välttämättömiä – mutta eivät läheskään kata sektorin osuutta velkaantumisesta.

Säästöjä voidaan saavuttaa joko tekemällä vähemmän, eli purkamalla alueiden velvoitteita, tai tekemällä tehokkaammin ja fiksummin, eli muokkaamalla palveluverkkoa ja palvelun tuotantotapoja

Tarvetekijät ja tasaukset

Tarvetekijät – kehitettävää jäljellä

- Diagnoosit eivät kuvaa kattavasti sosiaalihuollon palvelutarvetta
- THL:n ja Kelan dataa tulisi hyödyntää enemmän sosiaalihuollon tarvemittauksessa
- Parempi tarvearvio mahdollistaisi perustellumman arvion riittävästä rahoitustasosta

Yksityiset diagnoosit – ehdotus perusteltu

- Yksityiset diagnoosit kuvaavat väestön terveydentilaa – oikea periaate
- Mutta: jos kustannuksista vastaa muu kuin hyvinvointialue, rahoitusta ei tule jakaa tällä perusteella
- Ehdotettu muutos on oikean suuntainen

Tasaukset – ehdotus osin ristiriitainen

- Siirtymätasauksen leikkaus kannatettava – tavoitteena tulisi olla täydellinen poistaminen ajan myötä
- Vähimmäistasotasuksen luominen ongelmallinen: hidastaa uudistuksia, luo väärät kannusteet
- Kaikki leikkaukset tulisi kohdistaa mallin parametrien mukaan tasapuolisesti kaikille

Rahoitusmalli ei kannusta tehokkuuteen

✗ Nykytila – ongelmia

- Raha seuraa sairautta, ei terveyttä
- Kapasiteetti luo toimintaa – tarjonta lisää kysyntää
- Alueiden erot tuotantomäärissä eivät selity sairastavuudella
- Hyvästä taloudenpidosta ei palkita
- Vähimmäistasotasausta hidastaa pakollisia uudistuksia

✓ Tavoitetila – kannusteet

- Kustannusten hillinnästä ja kehittämisestä palkitaan
- Väestön väheneminen pakottaa purkamaan kapasiteettia
- Säästöt jaetaan tarveperusteisesti kaikille alueille
- Mahdollisuus hoitotuloksiin perustuvalle rahoituskomponentille

Tehokkuuskannusteita ei synny automaattisesti – ne on rakennettava rahoitusmalliin tietoisesti.

Yhteenvedo – arvio lakimuutoksen osioista

Lakimuutoksen osio	Arvio	Huomio
Säästöt tarveperusteisella jaolla	✓ Kannatettava	Oikea tapa kohdistaa leikkaukset
Palvelutarpeen kasvun leikkaus	✓ Kannatettava	Maltillinen mutta oikea suunta
Yksityisten diagnoosien rajaus	✓ Kannatettava	Rahoituksen kohdentuminen korjaantuu
Aineistovirheiden korjaus	✓ Kannatettava	Parannus tarpeellinen
Siirtymätasauksen leikkaus	● Osittain	Oikea suunta – tavoitteena täydellinen poistaminen
Vähimmäistasotasuksen luominen	✗ Vastustettava	Luo väärät kannusteet, hidastaa uudistuksia
Uudet tehokkuuskannusteet	– Puuttuu	Lakimuutos ei sisällä kannusteita kustannusten hillintään

Rahoituslakia tulee jatkokehittää kannustavammaksi – erityisesti sosiaalihuollon tarvetekijöiden ja tehokkuuteen ohjaavien mekanismien osalta.